

[?2021-ci ilin Bakda "Nizami Gncvi" ili elan olunmas; frst yoxsa problem](#)

2021-ci ilin Bakda "Nizami Gncvi" ili elan olunmas, lk xalqna, xsusil d elmi v dbi cmiyyt qzl bir frst ola bilr ki, dnya dbiyyatnn ah srlrindn saylan be srl; "Sirlr xzinsi", "Xosrov v irin", "Leyli v Mcnun", "Yeddi gzl" v "sgndrnak" il tan olsunlar

Arannews-übhsiz ki, simvolik addmlarla mdniyyt v dbiyyat alminin görkmlı xsiyytlrinin anlmas v bundan da mühüm olan, onlarn xsiyytinin ucal v srlrinin tndlmas bynilsi addmdr ki, xalqlar öz insan kapital v tarixi xzinlril tan edir v “xalqlar qlobaladrma” srind, onlarn sil v düzgün xsiyytlrinin lklnmsinin qarsn alr.

Buna gör d, 2021-ci ilin Azrbaycan Respublikasnda “N. Gncvi ili” adlandrlmas, Azrbaycan xalqnn öz qdim v sil tarix v mdniyytil tan olmas yolunda mühüm addm v münasib fürstdir.

Ibtt, bu adlandrma Azrbaycan Respublikasnn tarixyazma heytlri, universitet seminarlar v thsil sistemi üçün d münasib fürstdir ki, ölklrinin Rusiya Çarl v kommunistlr trfindn ial edilmsil sas qoyulmu v SSR daldqdan sonra da davam etmi bzi tarixi thriflrin mühasirsindn özlirini xilas etsinlr ki, bu mühüm addm Azrbaycan Respublikasnn siyasi-ictimai v mdni gediatlarda yeni v canlandrc balanc sayla bilr.

Hazrda Azrbaycan Respublikasnda “N. Gncvi ili” adlandrlmdr, Azrbaycan agirdi v tlbsinin haqq var ki, ölklrinin thsil rejiminin baçlarndan sorusunlar ki; niy onlar N. Gncvinin xmssinin beindn be beyti nzm alnd formada oxuya bilmirlr?

Be nzm sri olan “Sirlr xzinsi”, Xosrov v irin”, “Leyli v Mcnun”, “Yeddi gözl” v “skndrnak” dünya dbi alminin ah srlrindn sayrlar ki, tssüflr olsun ki, Azrbaycan Respublikas halisi, xüsusil bu ölknin elmi v dbi cmiyyti bu srlri mütali etmk v dbi hzz almaq kimi böyük fürst v könül oxamadan mhrum qalmlar. “N. Gncvi ili” bu qzl fürsti Azrbaycan xalqna qaytarmaqda bir balanc ola bilr.

Azrbaycan Respublikas dövlti ötn illr rzind, icra orqanlarnn müxtlif strukturlarnda islahat addmlar hyata keçirmi v sabiq mdniyyt nazirini vzifdn azad etmkl, bu islahatlar mdniyyt v dbiyyat sahsin d yönltmidir. Yax olar ki, “N. Gncvi ili”nd Azrbaycann Mdniyyt Nazirliyinin hazrk msul xslrini, N. Gncvinin mqbrsinin tarixi v sil simash mhv etdiklrin gör mühakim etsin v N. Gncvinin eirlrindn ibart kitab v saxs yazlarn bu böyük airin mqbrsin qaytarimas yolunda lazmi addmlar atsn.

“N. Gncvi ili” v ümumiyytl bu böyük airin dbi v mnvi xsiyyti iranllar v azrbaycanllarn qlbi vhdtinin yaradlmas yolunda dyrli bir fürst kimi istifad edil bilck obyekt ola bilr; çünki N. Gncvi Qafqaz xalqlarnn rana eq v qlbi rbtinin n böyük sübutudur v Nizami nec d göz demidir (mzmun trcüm: red):

“...

Bütün dünya bdndir v ran ürk

Deyn bu müqayisni demkdn xcaltli deyil,

Çünki ran yerin üryi olsa,

Ürk bdndn yax olar, yqin olsun

O vilaytdn ki, mehtrli var,

n yax yer, n yaxlar sahibdir

...”

Ki ölknin elmi mrkz v universitetlri, müllim v tlblri, airlri, yazç v incsnt xadimlri Nizaminin eirlri saysind v mütrk çalma v addmlarla, ran v Azrbaycan Respublikasnn önckindn daha çox yaxnlamasna kömk ed bilrlr.

Ibtt, bu arada Azrbaycan Respublikasnda mövcud olan anti-ran faliyytlrdn qaynaqlanan bzi nzr almalar v nigranqlar da mövcuddur ki, bu dyrli fürsti iki ölknin laqlrind problem çevir bilr.

Böyük ehtimalla Azrbaycan Respublikasndak bzi xüsusi tkilatlar cari miladi ilinin “N. Gncvi ili” ad il adlandrlmas bhansil, bu böyük fars airinin xsiyyt v srlni zizlmk yolunda deyil, ksin, thrif etmk yolunda addmlar ata bilrlr ki, bel addmlar übhsiz ki, bzi ixtilaflara zmin yaradacaqdr.

Ibtt, thrifdn lav, N. Gncvinin uca xsiyytinin ucuz saylmas da baqa bir zrbdir ki, Azrbaycandak “N. Gncvi ili”nin proqramlarnda pusquda dayanb.

Misal olaraq, “N. Gncvi ili”nin ilk hadissi olaraq, Azrbaycan ordusunun bir neçsgrinin itirak il N. Gncvinin mqbrsind keçiriln proqramda, özünü Nizami heybtind göstrmk istyn xs, N. Gncvinin eirlrindn naqis bir trcümni itirakçlara eir formasnda oxuyurdu ki, bu da bu dünya görkmlı air bir növ alçaltma saylr. Yax olar ki, “N. Gncvi ili”nin proqramlarn keçirilmsi üsr trtibatçlar, bel hallarda öz ölklrindki fars dili müllimlrinin, ya ran slam Respublikasnn Bakdak sfirliyinin potensialndan istifad etsinlr ki, N. Gncvinin dyrli eirlri vvlc öz sil formasnda qirat olunsun, sonra rvan v düzgün formada trcüm edilsin.

Mlum msldir ki, ran xalq, xüsusil ölknin elmi v dbi cmiyyti, özlrini baqa ölklrl mütrk olan ran-slam mdniyyti v xsiyytini qorumaqda msuliyytli bilirlr v tbii olaraq, bu mqsdd n yax yol, ikitrfli mkdalq v mübadildir. Ölkmizin Bakdak mdniyyt konsulluu bel mkdalqlarn formalamasnda sas rolu oynaya bilr.

Bu bard iki müyyn tklif göstrilir:

- a. ran v Azrbaycan Respublikas trfindn Tehran v Bakda N. Gncvi adna böyük v beynlxalq seminarn keçirilmsi.
- b. ran v Azrbaycan Respublikas incsnt xadimlri vasitsil “Nizami Gncvi” filminin ortaq istehsal edilmsi d bu yaznn son tklifidir ki, onlarn icra edilmsi, iki ölknin mdni v dbi laqlrinin inkiaf etdirilmsind v dünyann böyük airi N. Gncvinin sr v düünclrinin tandlmasnda tsirli addmlar olacaqdr.

Mnb: Anac